

MUNI
ARTS

Korunovace krále Vratislava

Prof. PhDr. Martin Wihoda, PhD.
Faculty of Arts
Masaryk University
Czech Republic

II/37:

Roku od narození Páně 1086

Z rozkazu a úsilí císaře římského Jindřicha III., rozmnožitele říše, byla konána veliká synoda ve městě Mohuči, kde čtyři arcibiskupové a dvanáct biskupů, jejichž jména později oznámíme, spolu s opaty klášterů a s ostatními věřícími zasedající, písemně potvrdili velmi mnohá ustanovení o stavu svaté církve.

V tomto shromáždění týž císař se souhlasem a schválením všech nejlepších mužů své říše, vévodů, markrabí, dvořanů a biskupů, učinil knížete českého Vratislava vládcem jak Čech, tak i Polska, vložil mu vlastní rukou na hlavu královskou čelenku a přikázal arcibiskupu trevírskému Egilbertovi, aby ho v jeho hlavním sídle Praze pomazal za krále a vsadil mu korunu na hlavu.

II/37:

„Anno dominice incarnationis MLXXXVI. Iubente et peragente Romanorum imperatore tercio Heinrico augusto celebrata est synodus magna in urbe Magoncia, ubi IIII archiepiscopi et XII presules, quorum nomina post docebimus, simul cum abbatibus monasteriorum et ceteris fidelibus residentes plurima decreta super statu sancte ecclesie scriptis roboraverunt.

In quo conventu idem cesar omnibus sui regni optimatibus, ducibus, marchionibus, satrapis et episcopis assencientibus et collaudantibus ducem Boemorum Wratizlaum tam Boemie quam Polonie prefecit et inponens capiti eius manu sua regalem circulum...“

Reginonis abbatis Prumenis Chronicon, MGH SRG [50.], s. 143:

„Anno dominicae incarnationis DCCCXCV. Sinodus magna celebrata est apud Triburias contra plerosque seculares, qui auctoritatem episcopalem inminuere temptabant; ubi XXVI episcopi cum abbatibus monasteriorum residentes plurima decreta super statum sanctae ecclesiae scripto roboraverunt. Post haec Arnulfus WORMATIAM venit ibique optimatibus ex omnibus regni suae ditioni subditis sibi occurrentibus conventum publicum celebravit; in quo conventu omnibus assentientibus atque collaudantibus Zuendibolch filium Lotharii prefecit...“

II/38:

Mezitím Egilbert, arcibiskup trevírský, jsa poslušen císařova rozkazu, přijel do hlavního sídla Prahy a dne 15. června při slavné mši svaté pomazal Vratislava, oděného královskými odznaky, na krále a vložil korunu na hlavu jeho i na hlavu jeho manželky Svatavy, oblečené v královské roucho. Přitom duchovní a všichni dvořané třikrát volali: „Vratislavu, králi českému i polskému, vznešenému a mírumilovnému, od Boha korunovanému, život, zdraví a vítězství!“ Potom třetího dne arcibiskup, byv obohacen nesmírným nákladem zlata a stříbra, hodným královské vznešenosti, a obdařen i jinými výslužkami a dary, vrátil se potěšen s velikou poctou domů.

II/38:

„...*inter* sacra missarum sollempnia regalibus fascibus indutum *unxit in regem* Wratizlaum et *imposuit* diadema super *caput* tam ipsius quam eius *coniugis* Zuataue *cyclade regia* amicte clericis et universis satrapis *ter acclamantibus*: Wratizlao regi quam Boemico tam Polonico, *magnifico et pacifico a Deo coronato, vita, salus et victoria...*“

Reginonis abbatis Prumenis***Chronicon, MGH SRG [50.], s. 45:***

„...*inter* celebratione consecrationis prefati altaris et oblationem sacrifici *unxit in reges* Francorum regem Pipinum et duos filios eis Karolum et Carlomannum. Sed et Bertradam *coniugem* ipsius regis indutam *cicladibus regis...*“

s. 62:

„Leo papa coronam *capiti* eius *imposuit*, et a cuncto Romanorum populo *ter adclamatum* est: Karolo Augusto *a Deo coronato, magno et pacifico* imperatori Romanorum, *vita et victoria...*“

Korunovace krále Vratislava

duben 1085:

Synoda v Mohuči

15. červen (den svatého Víta) 1086:

Korunovace krále Vratislava a jeho manželky Svatavy

- Obě události Kosmas vylíčil slovníkem Reginona z Prümü.

- Přesto nelze pochybovat, že Vratislav byl korunován a mezi léty 1086–1192 užíval královský titul.

Královský Vyšehrad

Metropole Čech, matka a paní
všech zemských sídel?

**Vyšehradský evangelistář (fol. 4^v):
Vidění proroka Ezechiela**

- Zamčenou, k východu obrácenou branou vstupuje král (*Clavsa/m/ rex porta/m/ penetrat qv/a/e respicit ortvm*)
- Podle Starého zákona měl touto branou vstoupit Hospodin, a proto měla být navždy uzavřena smrtelníkům
- Podle Ezechiela jí ale vstoupil kníže, což zadavatel nechal změnit na krále.

Že se jednalo o záměrnou nepřesnost, dokládá v portálu branské budovy stojící korunovaná postava ve zdobené tunice a plášti, s procesním křížem v levici, a dlouhým trojlistým žezlem v pravici, k čemuž níže ztvárněný prorok Izajáš doplňuje, že výhonek kmene Jišajova (Jesse) bude požehnán údělem Spasitele.